

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (szósta izba)

z dnia 28 lutego 2018 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Środowisko naturalne – Dyrektywa 2011/92/UE – Artykuł 4 ust. 2 i 3 oraz załączniki I–III – Ocena oddziaływania na środowisko – Zezwolenie na przeprowadzenie prac w instalacji do produkcji energii elektrycznej z biogazu bez wstępnego badania w przedmiocie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko naturalne – Uchylenie – Konwalidacja a posteriori zezwolenia na podstawie nowych przepisów prawa krajowego bez wstępnego badania w przedmiocie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko naturalne

W sprawie C-117/17

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Tribunale amministrativo regionale per le Marche (regionalny sąd administracyjny dla Marchii, Włochy) postanowieniem z dnia 13 stycznia 2017 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 6 marca 2017 r., w postępowaniu:

Comune di Castelbellino

przeciwko

Regione Marche,

Ministero per i beni e le attività culturali,

Ministero dell’Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Regione Marche Servizio Infrastrutture Trasporti Energia – P.F. Rete Elettrica Regionale,

Provincia di Ancona,

przy udziale:

Società Agricola 4 C S.S.,

TRYBUNAŁ (szósta izba),

w składzie: C.G. Fernlund, prezes izby, J.C. Bonichot (sprawozdawca) i S. Rodin, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

* Język postępowania: włoski.

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Comune di Castelbellino przez A. Lucchettiego, avvocato,
- w imieniu Regione Marche przez P. De Bellisa, avvocato,
- w imieniu Società Agricola 4 C S.S. przez M. Misitiego, avvocato,
- w imieniu rządu włoskiego przez G. Palmieri, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez G. Palatiella, avvocato dello Stato,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez G. Gattinarę i C. Zadrę, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz.U. 2012, L 26, s. 1).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu między Comune di Castelbellino (gminą Castelbellino, Włochy) i Regione Marche (regionem Marchia, Włochy), Ministero per i beni e le attività culturali (ministerstwem ds. dóbr kultury i działalności kulturalnej, Włochy), Ministero dell’Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare (ministerstwem ds. środowiska i ochrony terytorium i morza, Włochy), Regione Marche Servizio Infrastrutture Trasporti Energia – P.F. Rete Elettrica Regionale oraz Provincia di Ancona (prowincją Ancona, Włochy) w przedmiocie decyzji, mocą której Regione Marche uznał, iż nie było potrzeby zbadania konieczności poddania przedsięwzięcia Società Agricola 4 C S.S. (zwanej dalej „4 C”) mającego na celu zwiększenie mocy instalacji do produkcji energii elektrycznej z biogazu ocenie oddziaływania na środowisko (zwanej dalej „OOS”).

Ramy prawne

- 3 Artykuł 2 ust. 1 dyrektywy 2011/92 stanowi:

„Państwa członkowskie przyjmują wszystkie niezbędne środki, aby zapewnić, że przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko naturalne, między innymi z powodu ich charakteru, rozmiarów lub lokalizacji podlegają wymaganiom w celu uzyskania zezwolenia na inwestycję i ocenie w odniesieniu do ich skutków, przed udzieleniem zezwolenia. Przedsięwzięcia te są określone w art. 4”.

- 4 Artykuł 4 ust. 2 i 3 tej dyrektywy uściśla:

„2. Z zastrzeżeniem art. 2 ust. 4 w odniesieniu do przedsięwzięć wymienionych w załączniku II państwa członkowskie ustalają, czy przedsięwzięcie podlega ocenie zgodnie z art. 5–10. Państwa członkowskie dokonują tego ustalenia za pomocą:

- a) badania indywidualnego;

lub

b) progów lub kryteriów ustalonych przez państwo członkowskie.

Państwa członkowskie mogą postanowić o stosowaniu obydwu procedur, o których mowa w lit. a) i b).

3. Podczas przeprowadzania badania indywidualnego lub ustalania progów bądź kryteriów do celów ust. 2 należy uwzględnić odpowiednie kryteria selekcji wymienione w załączniku III”.

- 5 Załącznik I do tej dyrektywy, zatytułowany „Przedsięwzięcia, o których mowa w art. 4 ust. 1”, przewiduje w pkt 2 lit. a), że do przedsięwzięć tych zaliczają się „[e]lektrociepłownie i inne instalacje do spalania o mocy cieplnej co najmniej 300 [megawatów] MW”.
- 6 Załącznik II do tej samej dyrektywy, zatytułowany „Przedsięwzięcia, o których mowa w art. 4 ust. 2”, stanowi, jeśli chodzi o ten akt w pkt 3, że do tych przedsięwzięć zaliczają się „[u]rządzenia przemysłowe do produkcji energii, pary i gorącej wody (przedsięwzięcia niewymienione w załączniku I)”.
- 7 Załącznik III do dyrektywy 2011/92, zatytułowany „Kryteria wyboru, o których mowa w art. 4 ust. 3”, brzmi następująco:

„1. Cechy przedsięwzięć

Cechy przedsięwzięć muszą być rozpatrywane ze szczególnym uwzględnieniem:

- a) wielkości [...] przedsięwzięcia;
- b) kumulacji z innymi przedsięwzięciami,
- c) korzystania z zasobów naturalnych,
- d) produkcji odpadów,
- e) zanieczyszczeń i zagrożeń,
- f) ryzyka wypadku, w szczególności uwzględniając użyte substancje i technologie.

2. Lokalizacja przedsięwzięć

Wrażliwość środowiskową obszarów geograficznych, na które mogą oddziaływać przedsięwzięcia, należy rozpatrywać ze szczególnym uwzględnieniem:

- a) dotychczasowego przeznaczenia gruntów;
- b) względnej obfitości, jakości i zdolności do odtwarzania zasobów naturalnych na danym obszarze,
- c) zdolności absorpcji środowiska naturalnego, ze zwróceniem szczególnej uwagi na:
 - (i) tereny podmokłe;
 - (ii) strefy nadbrzeżne;
 - (iii) obszary górskie i leśne;
 - (iv) rezerваты naturalne i parki;
 - (v) obszary sklasyfikowane lub chronione przez ustawodawstwo państw członkowskich; obszary specjalnej ochrony wyznaczone przez państwa członkowskie na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie

ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. 2010, L 20, s. 7) i [dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych (Dz.U. 1992, L 206, s. 7 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 15, t. 2, s. 102)];

- (vi) obszary, na których zostały już przekroczone normy jakościowe w odniesieniu do ochrony środowiska określone w ustawodawstwie Unii;
- (vii) obszary gęsto zaludnione;
- (viii) krajobrazy o znaczeniu historycznym, kulturalnym lub archeologicznym.

3. Cechy potencjalnego oddziaływania

Potencjalne znaczące skutki przedsięwzięć muszą być rozpatrywane w stosunku do kryteriów określonych w pkt 1 i 2 oraz z uwzględnieniem w szczególności:

- a) zakresu oddziaływania (obszar geograficzny i liczba mieszkańców, którzy znajdą się w zasięgu oddziaływania przedsięwzięcia),
- b) transgranicznego charakteru oddziaływania,
- c) ciężaru i kompleksowości oddziaływania,
- d) prawdopodobieństwa wystąpienia oddziaływania,
- e) czasu trwania, częstotliwości i odwracalności oddziaływania”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 8 4 C prowadzi instalację do produkcji energii elektrycznej z biogazu w gminie Castelbellino w Regione Marche (zwaną dalej „przedmiotową instalacją”), na której uruchomienie zostało przez tę gminę wydane zezwolenie na podstawie przepisów o ochronie krajobrazu.
- 9 Decyzją z dnia 20 czerwca 2012 r. Regione Marche wydało zezwolenie 4 C na przeprowadzenie prac koniecznych dla podwyższenia mocy przedmiotowej instalacji z 249 na 999 kilowatów (kW).
- 10 Na podstawie legge Regione Marche n. 3 (ustawy prawa miejscowego Regione Marche nr 3) z dnia 26 marca 2012 r. (zwanej dalej „ustawą nr 3/2012”) zezwolenie to zostało wydane bez poddania przedsięwzięcia OOS ani nawet bez wstępnego badania w przedmiocie konieczności przeprowadzenia takiej oceny, ponieważ nominalna moc przedmiotowej instalacji była poniżej przewidzianego w tej ustawie progu 1 MW.
- 11 Gmina Castelbellino wystąpiła do sądu odsyłającego, Tribunale amministrativo regionale per le Marche (regionalnego sądu administracyjnego dla Marchii, Włochy) z żądaniem stwierdzenia nieważności tego zezwolenia, podnosząc naruszenie dyrektywy 2011/92.
- 12 W dniu 22 lutego 2013 r. sąd ten oddalił wniosek w przedmiocie środka tymczasowego gminy Castelbellino o zawieszenie wykonania zaskarżonej decyzji.
- 13 Wyrokiem nr 93/2013 z dnia 22 maja 2013 r. Corte costituzionale (trybunał konstytucyjny, Włochy) stwierdził, że ustawa nr 3/2012 jest częściowo sprzeczna z konstytucją z powodu niezgodności z prawem Unii na tej podstawie, że ta ustawa nie nakładała obowiązku uwzględnienia wszystkich kryteriów określonych w załączniku III do dyrektywy 2011/92 w celu wskazania przedsięwzięć podlegających OOS zgodnie z art. 4 ust. 3 tej dyrektywy.

- 14 W dniu 16 kwietnia 2015 r. 4 C wystąpiła do Regione Marche z wnioskiem mającym na celu zapewnienie zgodności jej instalacji z wymogami przewidzianymi w dyrektywie 2011/92.
- 15 Z postanowienia odsyłającego wynika, że przepisy ustawy nr 3/2012, które zezwalały uprzednio regionom na ustanowienie zróżnicowanych progów zwolnienia z OOS i na których to opierały się organy władzy regionalnej przy wydawaniu decyzji z dnia 20 czerwca 2012 r., zostały uchylone w następstwie wyroku Corte costituzionale (trybunału konstytucyjnego) nr 93/2013 z dnia 22 maja 2013 r. Nowe przepisy zostały przyjęte i definiowały na poziomie krajowym warunki, w których przedsięwzięcia przedstawiające interes regionalny są zwolnione z obowiązku OOS. Próg podlegania ocenie w odniesieniu do instalacji tego typu, co instalacja będąca przedmiotem postępowania głównego został od tego momentu podniesiony do 50 MW w miejsce 1 MW, natomiast w pewnych okolicznościach próg ten mógł być zmniejszony o 50%.
- 16 To w takich okolicznościach, na podstawie nowych przepisów prawnych, Regione Marche uznał w drodze decyzji z dnia 3 czerwca 2015 r., po pierwsze, że przedmiotowa instalacja była zwolniona ze wstępnego badania konieczności OOS i, po drugie, „zatwierdziła” zezwolenie wydane uprzednio w dniu 20 czerwca 2012 r.
- 17 Niemniej jednak orzeczeniem z dnia 19 czerwca 2015 r. sąd odsyłający, Tribunale amministrativo regionale per le Marche (regionalny sąd administracyjny dla Marchii) stwierdził nieważność zezwolenia wydanego w dniu 20 czerwca 2012 r. przez Regione Marche na tej podstawie, że zostało ono wydane w oparciu o przepisy ustawowe uznane następnie za niezgodne z konstytucją.
- 18 4 C wystąpiła do Consiglio di Stato (rady stanu, Włochy) ze skargą na to orzeczenie.
- 19 Gmina Castebellino ze swojej strony wystąpiła do sądu odsyłającego z żądaniem stwierdzenia nieważności decyzji Regione Marche z dnia 3 czerwca 2015 r.
- 20 W tych okolicznościach Tribunale amministrativo regionale per le Marche (regionalny sąd administracyjny dla Marchii) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

- „1) Czy [prawo Unii] (a w szczególności dyrektywa 2011/92 w brzmieniu obowiązującym w dniu wydania spornych środków [będących przedmiotem postępowania głównego]) sprzeciwia się zasadniczo krajowej regulacji lub krajowej praktyce administracyjnej, które zezwalają na poddanie kontroli podlegania OOS albo na poddanie OOS przedsięwzięć dotyczących instalacji zrealizowanych już w momencie, w którym przeprowadzana jest kontrola, czy też, przeciwnie, czy [prawo Unii] pozwala na uwzględnienie w tym zakresie okoliczności wyjątkowych, uzasadniających odstępstwo od zasady ogólnej, zgodnie z którą OOS ma charakter oceny prewencyjnej?
- 2) Czy w szczególności odstępstwo to byłoby uzasadnione w przypadku, w którym nowa regulacja zwalnia z OOS dane przedsięwzięcie, które powinno być zostać poddane kontroli podlegania OOS na podstawie orzeczenia sądu krajowego, który uznał uprzednio obowiązujący przepis przewidujący zwolnienie za niekonstytucyjny lub niemający zastosowania?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

- 21 Na wstępie należy zauważyć, że z postanowienia odsyłającego wynika, że sprawa w postępowaniu głównym dotyczy projektu zwiększenia mocy istniejącej instalacji elektrycznej zasilanej biogazem, w odniesieniu do której władze regionalne zdecydowały, że nie było konieczne przeprowadzanie wstępnego badania konieczności OOS, zgodnie z przepisami organu regionalnego uznanymi następnie

za niekonstytucyjne z powodu braku wymogu, aby uwzględniano wszystkie odpowiednie kryteria, o których mowa w załączniku III do dyrektywy 2011/92 w celu określenia projektów poddanych OOS zgodnie z art. 4 ust. 3 tej dyrektywy.

- 22 Z postanowienia odsyłającego wynika również, wskutek żądania 4 C z dnia 16 kwietnia 2015 r., o którym mowa w pkt 14 niniejszego wyroku, że aby kwestia konieczności przeprowadzenia OOS została ponownie zbadana, skoro przedmiotowe prace zostały już wykonane, odpowiednie władze regionalne uznały, na podstawie nowych przepisów, iż taka ocena nie jest właściwa.
- 23 Poprzez swoje dwa pytania, które należy zbadać łącznie, sąd odsyłający zmierza zatem zasadniczo do ustalenia, czy w przypadku gdy przedsięwzięcie polegające na zwiększeniu mocy instalacji do produkcji energii elektrycznej, takie jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, nie zostało poddane wstępnemu badaniu w przedmiocie konieczności przeprowadzenia OOS na podstawie przepisów krajowych uznanych następnie za niezgodne w tym punkcie z dyrektywą 2011/92, prawo Unii sprzeciwia się temu, aby ta instalacja po zakończeniu jej realizacji była przedmiotem nowego postępowania kontrolnego przez właściwe organy dla celów zbadania zgodności z wymogami tej dyrektywy i – ewentualnie – OOS. Sąd krajowy zastanawia się również, czy organy te mogłyby uznać, na podstawie przepisów prawa krajowego obowiązujących w dniu, w którym są one zobowiązane orzekać, że taka OOS nie jest konieczna.
- 24 Należy przypomnieć, że art. 2 ust. 1 dyrektywy 2011/92 wprowadza obowiązek, by przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 4 tej dyrektywy w związku z jej załącznikami I lub II podlegały tej ocenie przed udzieleniem zezwolenia (zob. podobnie wyroki: z dnia 7 stycznia 2004 r., Wells, C-201/02, EU:C:2004:12, pkt 42; z dnia 26 lipca 2017 r., Comune di Corridonia i in., C-196/16, EU:C:2017:589, pkt 32).
- 25 Jak również orzekł Trybunał, wstępny charakter takiej oceny wynika z potrzeby, aby w procesie podejmowania decyzji właściwe władze we wszystkich procesach podejmowania decyzji uwzględniły w możliwie najwcześniejszej fazie skutki dla środowiska, w celu zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń i zagrożeń u źródła niż późniejszego przeciwdziałania ich skutkom (zob. podobnie wyroki: z dnia 3 lipca 2008 r., Komisja/Irlandia, C-215/06, EU:C:2008:380, pkt 58; a także z dnia 26 lipca 2017 r., Comune di Corridonia i in., C-196/16, EU:C:2017:589, pkt 33).
- 26 Artykuł 4 ust. 1 dyrektywy 2011/92 uściśla, że z zastrzeżeniem art. 2 ust. 4 tej dyrektywy przedsięwzięcia wymienione w załączniku I podlegają ocenie zgodnie z art. 5–10.
- 27 Jeśli chodzi o przedsięwzięcia wymienione w załączniku II do dyrektywy 2011/92, art. 4 ust. 2 tego aktu stanowi, że państwa członkowskie ustalają, czy przedsięwzięcie podlega OOS na podstawie badania indywidualnego przypadku czy w oparciu o progi lub kryteria ustalone przez dane państwo członkowskie.
- 28 Artykuł 4 ust. 3 dyrektywy 2011/92 dodaje, że podczas przeprowadzania badania indywidualnego lub ustalania progów lub kryteriów do celów stosowania art. 4 ust. 2 uwzględnia się odpowiednie kryteria selekcji wymienione w załączniku III do tej dyrektywy.
- 29 Natomiast dyrektywa 2011/92 nie uściśla konsekwencji prawnych, jakie należy wyciągnąć z naruszenia tych przepisów.
- 30 Niemniej jednak należy przypomnieć, że Trybunał orzekł już w pkt 43 wyroku z dnia 26 lipca 2017 r., Comune di Corridonia i in. (C-196/16, EU:C:2017:589), że w wypadku zaniechania przeprowadzenia OOS wymaganej przez prawo Unii, z jednej strony nakłada ono na państwa członkowskie obowiązek usuwania sprzecznych z prawem skutków tego zaniechania, a z drugiej strony nie stoi na przeszkodzie temu, by ocena tego oddziaływania została przeprowadzona tytułem legalizacji po oddaniu do użytku danej instalacji, pod podwójnym warunkiem że, po pierwsze, przepisy krajowe umożliwiające tę

legalizację nie stwarzają zainteresowanym okazji do obejścia norm prawa Unii lub uchylecia się od ich stosowania oraz, po drugie, ocena przeprowadzona tytułem legalizacji nie dotyczy jedynie oddziaływania tej instalacji na środowisko w przyszłości, ale uwzględnia także skutki dla środowiska, które wystąpiły od czasu wybudowania tej instalacji.

- 31 W pkt 42 wyroku z dnia 26 lipca 2017 r., *Comune di Corridonia i in.* (C-196/16, EU:C:2017:589) Trybunał również wskazał, że okoliczność, iż, po pierwsze, spółki będące przedmiotem sprawy zakończonej tym wyrokiem podjęły kroki konieczne w celu umożliwienia, w danym przypadku, dokonania OOS, że, po drugie, odmowa uwzględnienia tych wniosków przez właściwe organy została oparta na krajowych przepisach, których sprzeczność z prawem Unii została stwierdzona dopiero później, i że, po trzecie, działalność danych instalacji została zawieszona, mogła raczej służyć wykazaniu, że dokonane legalizacje nie były dozwolone przez prawo krajowe na warunkach analogicznych do warunków rozpatrywanych w sprawie zakończonej wydaniem wyroku z dnia 3 lipca 2008 r., *Komisja/Irlandia* (C-215/06, EU:C:2008:380, pkt 61), i nie zmierzały zatem do obejścia norm prawa Unii.
- 32 W konsekwencji prawo Unii w tych okolicznościach nie stoi na przeszkodzie temu, że w przypadku gdy projekt nie był przedmiotem wstępnego badania potrzeby istnienia OOS na podstawie niezgodnych przepisów z dyrektywą 2011/92, nawet po jego zakończeniu, jest on badany przez właściwe organy w celu ustalenia, czy powinien on podlegać OOS, w stosownych przypadkach na podstawie nowego ustawodawstwa krajowego, pod warunkiem że jest ono zgodne z niniejszą dyrektywą.
- 33 Władze krajowe, które wezwane do wypowiedzenia się w tym kontekście, muszą również wziąć pod uwagę skutki, jakie na środowisko naturalne wywiera instalacja od momentu jej powstania i nic nie stoi na przeszkodzie, aby w wyniku tego badania doszły ponownie do wniosku, że OOS nie jest konieczna.
- 34 O ile do sądu odsyłającego należy dokonanie oceny, czy warunki te zostały spełnione w niniejszej sprawie w postępowaniu głównym w świetle przepisów krajowych i informacji, jakimi dysponuje, o tyle jednak Trybunał uważa za przydatne podanie następujących wskazówek.
- 35 Przede wszystkim należy stwierdzić, że przedsięwzięcie polegające na instalacji do produkcji energii elektrycznej z biogazu o mocy nominalnej poniżej 1 MW nie podlega zakresowi pkt 2 lit. a) załącznika I do dyrektywy 2011/92, który dotyczy elektrociepłowni i innych instalacji do spalania o mocy cieplnej co najmniej 300 MW, lecz zakresowi pkt 3 lit. a) załącznika II do tej dyrektywy, który odnosi się do urządzeń przemysłowych do produkcji energii elektrycznej, niewymienionych w załączniku I do tego aktu.
- 36 Prace mające na celu zwiększenie mocy instalacji, takiej jak będące przedmiotem postępowania głównego, są zatem projektem, w odniesieniu do którego państwa członkowskie muszą ustalić, czy należy go poddać OOS zgodnie z art. 4 ust. 2 i 3 dyrektywy 2011/92.
- 37 Następnie z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, że w wypadku gdy państwa członkowskie postanowiły zastosować progi lub kryteria zgodnie z art. 4 ust. 2 dyrektywy 2011/92, wówczas przyznany im margines swobody jest ograniczony obowiązkiem ustanowionym w art. 2 ust. 1 tej dyrektywy, do przeprowadzenia, przed wydaniem zezwolenia, analizy skutków przedsięwzięcia, które mogą mieć potencjalne znaczące skutki na środowisko naturalne, w szczególności ze względu na ich charakter, wielkość lub ich lokalizację (zob. podobnie wyrok z dnia 20 listopada 2008 r., *Komisja/Irlandia*, C-66/06, niepublikowany, EU:C:2008:637, pkt 61 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 38 Na podstawie art. 4 ust. 3 dyrektywy 2011/92 państwa członkowskie są zobowiązane przy ustalaniu tych progów lub kryteriów uwzględnić odpowiednie kryteria selekcji wymienione w załączniku III (zob. podobnie wyrok z dnia 20 listopada 2008 r., *Komisja/Irlandia*, C-66/06, niepublikowany, EU:C:2008:637, pkt 62).

- 39 Ponadto państwo członkowskie, które ustaliłoby kryteria lub progi na poziomie takim, że w praktyce cała klasa przedsięwzięć byłaby z góry wyłączona z obowiązku zbadania ich skutków, przekroczyłoby zakres uznania, chyba że można by uznać na bazie całościowej oceny, iż wszystkie wyłączone przedsięwzięcia nie mogą znacząco oddziaływać na środowisko naturalne (wyrok z dnia 20 listopada 2008 r., Komisja/Irlandia, C-66/06, EU:C:2008:637, pkt 65 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 40 Wynika stąd, że okoliczność, iż przepisy krajowe, takie jak te, na podstawie których Regione Marche oparł się przy wydaniu decyzji z dnia 3 czerwca 2015 r., podniosłyby próg, od którego istniałby obowiązek przeprowadzenia OOS, nie jest wystarczająca sama w sobie, aby stwierdzić, że przepisy te są niezgodne z dyrektywą 2011/92.
- 41 Takie stwierdzenie niezgodności z prawem Unii także nie może wynikać z okoliczności, o której wspomniał sąd odsyłający, zgodnie z którą gdyby te same przepisy nie zostały przyjęte, przedsięwzięcie będące przedmiotem postępowania głównego powinno być poddane wstępnemu badaniu konieczności przeprowadzenia OOS w następstwie wyroku Corte costituzionale (trybunału konstytucyjnego) nr 93/2013 z dnia 22 maja 2013 r.
- 42 Mając na względzie powyższe rozważania, na zadane pytania należy udzielić odpowiedzi, że w wypadku gdy przedsięwzięcie zwiększenia mocy instalacji do produkcji energii elektrycznej, takie jak to będące przedmiotem postępowania głównego, nie zostało poddane wstępnemu badaniu konieczności przeprowadzenia OOS na podstawie przepisów krajowych, które zostały następnie uznane za niezgodne w tym zakresie z dyrektywą 2011/92, prawo Unii wymaga, żeby państwa członkowskie wyeliminowały bezprawne skutki tego naruszenia, oraz nie sprzeciwia się temu, aby te instalacje zostały poddane – po zrealizowaniu przedsięwzięcia – nowej procedurze oceny przez właściwe organy w celu sprawdzenia zgodności z wymogami tej dyrektywy i – ewentualnie – przeprowadzeniu OOS, pod warunkiem że normy krajowe umożliwiające tę legalizację nie stwarzają zainteresowanym okazji do obejścia norm prawa Unii lub uchylecia się od ich stosowania. Należy również dodać, że skutki na środowisko naturalne, jakie wystąpiły po zrealizowaniu przedsięwzięcia, podlegają uwzględnieniu. Te organy mogą stwierdzić, na podstawie przepisów krajowych obowiązujących w momencie, w którym muszą wydać orzeczenie, że taka OOS nie jest konieczna, w zakresie, w jakim owe przepisy są zgodne z tą dyrektywą.

W przedmiocie kosztów

- 43 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (szósta izba) orzeka, co następuje:

W wypadku gdy przedsięwzięcie zwiększenia mocy instalacji do produkcji energii elektrycznej, takie jak to będące przedmiotem postępowania głównego, nie zostało poddane wstępnemu badaniu konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko na podstawie przepisów krajowych, które zostały następnie uznane za niezgodne w tym zakresie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, prawo Unii wymaga, żeby państwa członkowskie wyeliminowały bezprawne skutki tego naruszenia, oraz nie sprzeciwia się temu, aby te instalacje zostały poddane, po zrealizowaniu przedsięwzięcia, nowej procedurze oceny przez właściwe organy w celu sprawdzenia zgodności z wymogami tej dyrektywy i – ewentualnie – przeprowadzeniu oceny oddziaływania na środowisko, pod warunkiem że normy krajowe umożliwiające tę legalizację nie stwarzają zainteresowanym okazji do obejścia norm prawa Unii lub uchylecia się od ich stosowania. Należy również dodać, że

skutki na środowisko naturalne, jakie wystąpiły po zrealizowaniu przedsięwzięcia, podlegają uwzględnieniu. Te organy krajowe mogą stwierdzić, na podstawie przepisów krajowych obowiązujących w momencie, w którym muszą wydać orzeczenie, że taka ocena oddziaływania na środowisko nie jest konieczna w zakresie, w jakim owe przepisy są zgodne z tą dyrektywą.

Podpisy